

בעזה"ש"ה

קונטרס

טעם זקנים

שיחות התחזקות בעבודת השם
ע"ד הסלולה של
רביה"ק מוה"ר"ן מברסלב זי"ע
מאת הרה"ח ר' לוי יצחק בענרער ז"ל

מתוכל בספורי עובדות
מאנ"ש מדורות הקודמים

קונטרס

קב"ב

יו"ל: י' תמוז ה'תשפ"ג לפ"ק

מכון

טעם
זקנים

שירותו של
רבי לוי יצחק בענר ז"ל

תוכן השיעור

"מְסִירַת נֶפֶשׁ יֵשׁ לְכָל אֶחָד וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל"

נישטא קיין מניעות!

שרייען 'בקול חזק מעמקי הלב'

נישט מודיע געווען זיין באפרייאונג

"אין שום חומה כָּלֵל"

"אַנְסָה אֶת עֲצָמֵי"

"וְיֵשׁ זָרִיז וְנִפְסָד"

די עבודה פון "וידבר ה' אל משה"

נישטא קיין זמן

"צו מיר קומט מען מיט פערד..."

"קינדערלעך צום רבי'ן!"

הערות והארות מתקבלות בחפץ

לב, נא להתקשר אל:

יוסף מענדל האס

מאנסי ארה"ב

1-845-200-0443

(ארה"ק: 072-257-3456)

כל הזכויות שמורות

לקבלת הקונטרס וכן ההקלטה

(MP3) של השיעור, יש לפנות דרך

האימייל:

Rlyb148@Gmail.Com

כדי ליטול חלק בהוצאות העתקת

הטייפ'ס ולהדפיסם, וכמו כן

כדי לקבל את הקונטרסים דרך

הדואר (בכל שבועיים) במחיר חודשי

של \$15

יש להתקשר:

(+1) 845-323-9216

ניתן להאזין לכל השיחות שי"ל על ידינו:

בקו 'מערכת ברסלב'

ארה"ק: 02.560.7387

ארה"ב: 646.585.2985

ענגלאנד: 0330.390.0487

בעלגיע: 03.808.1775

לשמיעת השיעור המצו"ב יש להקיש:

#2.1.2.1.1 ואח"כ 122

בס"ד

פרשת יתרו

שנת תשל"ז

(מייפ מס' 133 #)

"מסירת נפש יש לכל אחד ואחד מישראל"

(לומד ליקוטי מוהר"ן תניינא סימן מ"ו): "מסירת נפש יש לכל אחד ואחד מישראל בכל יום ובכל שעה, בגון שנותן ממונו לצדקה. והממון הוא הנפש, 'כי אליו הוא נושא את נפשו'" - יעדער איינער אין זיין בחינה - געלט איז דער נפש, "דחינו שמוסר נפשו ביגיעות וסכנות קדם שמרויח הממון, ואחר כך נוטל הממון ונותנו בשביל השם יתברך, נמצא מוסר נפשו".

מען רעדט - אפילו א ישיבה מאן, אז ער גיט מעשר איז דאס ממש מסירת נפש, ער איז אן ארעמאן - און אז ער גיט אוועק דארטן זיין מעשר, ער שפארט איין פון דאס מויל, איז דאס מסירת נפש ממש. קומט אויס, ביי צדקה האט יעדער איינער מסירת נפש - מען איז זיך מוסר נפש אויף צו געבן צדקה.

זאגט דער רבי: "ובן בתפלה איתא במדרש הנעלם (חיי שרה דף קכד:), 'שהיא בחינת, 'כי עליך הִתְנַחֵנו כָּל הַיּוֹם' וכו', הִנּוּ מְסִירַת נֶפֶשׁ". אז א מענטש הארעוועט ביים דאווענען זיך צו מקשר זיין צום אויבערשטן ביים דאווענען, איז דאס א בחינה פון מסירת נפש, די מחשבות לויפן אים דאך נאך - און ער הארעוועט,

ער וויל אריינלייגן דעם געדאנק (אינעם דאווענען) - זאגט דער רבי, דאס איז מסירת נפש.

"כִּי צָרִיךְ יִגִּיעַה גְּדוּלָּה וּמִלְחָמָה גְּדוּלָּה עִם הַמַּחְשָׁבוֹת וְהַבְּלוֹלִים". דאס איז נישט קיין קלייניקייט, אז א מענטש וויל דאווענען - גיט אים א לויף אָן מחשבות און בלבלולים - און ער דארף זיך רייסן. דער רבי זאגט אז מען דארף א "יגיעה גדולה", א "מלחמה גדולה".

דער רבי זאגט אז מען דארף האבן "תְּחִבּוּלוֹת לָנוּם וְלִבְרַח מֵהֶם, וְעַל זֶה נֶאֱמַר: 'כִּי עָלֶיךָ הִרְגָנוּ' וְכו', כַּמּוּבָא בַּמִּדְרָשׁ הַנֶּעֱלָם. נִמְצָא שֶׁהוּא מְסִירַת נֶפֶשׁ, וְכֵן בִּיּוֹצֵא בָּזֶה". דער רבי זאגט, יעדער מענטש האט מסירת נפש יעדן טאג - יעדע שעה; אז עס קומט צו געבן צדקה האט ער מסירת נפש אז ער גיט אוועק דאס געלט, איז ער א בעל מלאכה - הארעוועט ער, איז ער א ישיבה מאן - טיילט ער אוועק די געלט אויף צדקה, איז דאך עס מסירת נפש, און אז ער קומט ביים דאווענען - אויב ער וויל זיך צוהערן צום דאווענען, איז דאס ווייטער מסירת נפש.

נישטא קיין מניעות!

זאגט דער רבי: "וְדַע, שֶׁהַמְּנִיעוֹת שֵׁי"ש לְכָל אֶחָד לְעִבּוּדַת הַבּוֹרָא יִתְפָּרֵךְ שָׁמוּ, בְּגוֹן לְנִסֵּעַ לְהַצַּדִּיק הָאֵמֶת וְכִיּוֹצֵא" - ער האט מניעות צו פארן צום אמת'ן צדיק, "וְלִכְלֹל אֶחָד וְאֶחָד נִדְמָה לוֹ, שֶׁהַמְּנִיעוֹת שֶׁלּוֹ גְּדוּלִים יוֹתֵר מִשֶּׁל חֲבֵרוֹ" - יעדן איינעם דאכט זיך אז ער האט אזעלכע מניעות מער ווי דעם אנדערן, "וְקִשָּׁה לְעֵמֶד בָּהֶם" - עס איז אים שווער איינשטיין אין די מניעות.

זאגט דער רבי: "דַּע" - זאלסטו וויסן, "שֶׁלְכָל אֶחָד אֵין לוֹ מְנִיעוֹת רַק כְּפִי כַּחוֹ, כְּפִי מַה שִּׁיבּוֹל לְשֵׂאת וְלַעֲמֹד בָּהֶם אִם יִרְצֶה" - דער אויבערשטער וועט נישט צושיקן יענעם קיין מניעות העכער ווי זיינע כוחות. נאר וואס דען, מען דארף אויסניצן די כוחות.

דאס איז עפעס א ידיעה, דאס איז שוין א התחזקות: 'דו זאלסט וויסן אז דו האסט נישט קיין מניעות נאר וועדליג דיין כח!' דער אויבערשטער וועט נישט אנשיקן יענעם קיין מניעות העכער ווי זיינע כוחות.

זאגט דער רבי: "וּבְאֵמֶת אֵין שׁוּם מְנִיעָה, כִּי גַם בְּהַמְנִיעָה בְּעֲצָמָה מְלָכָשׁ שֵׁם הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, וְכַמְבָּאָר בְּמָקוֹם אַחֵר" - (אין דער תורה פון) "ומשה ניגש אל הערפל אשר שם האלקים"^ב.

"וְהַמְנִיעָה הַגְּדוֹלָה שְׂכָכָל הַמְנִיעוֹת הִיא מְנִיעַת הַמָּוֶה" - אז דער מח איז נישט גאנץ אין דער זאך, דער מח האט עפעס ספיקות, דאס איז דער עיקר מניעה, "דִּתְּיִנוּ מֶה שְׂמַחוּ וְלִבּוֹ חֲלוּקִים מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ אוֹ מֵהַצְדִּיק" - ער איז נישט גאנץ מיט השי"ת אדער מיטן צדיק - דער צדיק איז נישט קיין 'וודאי' ביי אים אז די אמונה זאל זיין א 'וודאי' - נישט קיין ספק, דאס איז דער עיקר מניעה. אויב דאס איז גאנץ, איז גאר נישטא קיין מניעה.

דער רבי זאגט: 'דער מח איז אפגעטיילט פון השם יתברך אדער פונעם צדיק'. וואס הייסט 'אפגעטיילט'? אז ער האט נישט די גאנצע אמונה פון "מלא כל הארץ כבודו", אט דאס איז דער עיקר מניעה.

"כִּי אִפְּלוּ בְּשִׁמְשֵׁכָּר הַמְנִיעוֹת שֶׁיֵּשׁ לוֹ לְנִסְעַ לְהַצְדִּיק הָאֵמֶת" - ער פארט שוין צום צדיק אמת, "וּבָא לְשֵׁם" - ער קומט שוין צום צדיק, זאגט דער רבי: "עם כל זה, בְּשִׂמְחוֹ חֲלוּקִים וְקִשְׁהָ לוֹ קִשְׁיוֹת עַל הַצְדִּיק, וְיֵשׁ לוֹ עֲקֻמוּמִיּוֹת בְּלִבּוֹ עַל הַצְדִּיק, זֹאת הַמְנִיעָה מוֹנֵעַ אוֹתוֹ יוֹתֵר מִכָּל הַמְנִיעוֹת". ער איז שוין געקומען, ער איז שוין דא ביים צדיק, אבער ער איז נישט גאנץ מיט א גאנצע אמונה אין צדיק.

^ב ליקוטי מוהר"ן סימן קט"ו, וזל"ש בסופו: ומי שהוא בר דעת, יכול למצא את השם יתברך בתוך המניעות בעצמן. כי באמת אין שום מניעה בעולם כלל, כי בתקף המניעות בעצמן נסתר השם יתברך, ועל ידי המניעות בעצמן דיקא יכולין להתקרב להשם יתברך, כי שם נסתר הוא יתברך כנ"ל. וזהו 'ומשה ניגש אל הערפל', שהוא המניעה, כי שם האלקים.

שרייען 'בקול חזק מעמקי הלב'

"וּבֵן בְּתַפְלָה; שְׁבַת־חֻלָּה יֵשׁ לוֹ כַּמָּה מְנִיעוֹת עַל הַתַּפְלָה, וְאַחַר כֵּךְ פֶּשְׁעוֹכֵר עֲלֵיהֶם וְכֹא לְהַתְפַּלֵּל, כְּשֶׁלְּבוֹ עָקָם וּפְתִלְתֵּל מִהֶשֶׁם יִתְפַּרֵּךְ, וְאֵת הַמְּנִיעָה גְדוּלָּה מִבָּלָם בִּנְ"ל, הֵינּוּ בְּחִינַת (תהלים לח): 'לִבִּי סִתְּרָחַר'. תִּרְגּוּם: 'סָכִיב' - 'סָחוּר סָחוּר'. דְּהֵינּוּ שְׁלְבוֹ מִסְכָּב וּמִקָּף וּמִעָקָם בְּעִקְמוּמִיּוֹת וְקִשְׁיוֹת וּבְפִירוֹת עַל הַשֵּׁם יִתְפַּרֵּךְ" - עִם אִיז נִישְׁט גֶּאנֶץ דִּי אִמוּנָה.

דער רבי זאגט אין תורה ס"ב¹, דאס אז ער האט נישט די אמונה אז דער אויבערשטער שטייט לעבן אים און הערט אויס יעדעס ווארט, דאס איז "אפיקורסות שבלבו"; אז מען האט נישט די אמונה פון "מלא כל הארץ כבודו" אז דער אויבערשטער שטייט לעבן מיר, דאס איז א מין אפיקורסות, א פארקרימטקייט, עס איז דאך א געוואלד!

"שְׁזָה בְּחִינַת (שמות א): 'וַיִּמְדְּרוּ אֶת חֵייהֶם בְּעֶבְדָּה קָשָׁה' וְכו' - דאס שטייט ביי מצרים, וְאִיתָא בְּתַקוּנִים (תיקון יג דף כח): בְּקִשְׁיָא וְכו' - מען האט זיי אריינגעווארפן אין קשיות. פאר די אידן איז געווען קשה 'קשיות' - וואס זענען מיר ערגער פון אלע פעלקער? איך בין דאך פון אברהם יצחק יעקב'ס קינדער - פארוואס קומט עס מיר איך זאל זיין אין מצרים?! - אט די קשיות איז אן ענין פון אפיקורסות - 'פארוואס קומט אונז אזוי?!' - אט דאס איז געווען דער עיקר גלות מצרים, אז מען

¹ אות ב', וז"ש: כִּי צָרִיף לַעֲבֹד אֶת ה' בְּשָׁנֵי יִצְרָיִן, שֶׁיְהִיָּה הַיֵּצֵר הָרַע כְּפֹהַף לִיצֵר טוֹב, כְּמֵאֲמַר חֲכָמֵינוּ, זְכוּרֵנָם לְבִרְכָּה (בְּרֻכּוֹת נ"ד): "וְאֶהְבֶּתָּ וְכו' בְּכָל לִבְבְּךָ" בְּשָׁנֵי יִצְרָיִף. שֶׁיְהִיָּה לְבוֹ שָׁלֵם עִם ה' אֱלֹקָיו, שְׁלֵא יְהִיָּה לוֹ מַחְלָקֶת בֵּין שְׁנֵי יִצְרָיִן. הֵינּוּ שְׁלֵא יְהִיָּה לְבוֹ חֵלֶק עָלָיו, בְּחִינַת (הושע י): "חֵלֶק לָבָם". וּבִאֲמַת אִם הָיָה יוֹדֵעַ הָאָדָם יְדִיעָה בְּלִב שָׁלֵם, 'שְׁמֵלֵא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ' (ישעיה ו), וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עוֹמֵד בְּשַׁעַת הַתַּפְלָה, וְשׁוֹמֵעַ הַתַּפְלָה. וְדֹאֵי הָיָה מִתְפַּלֵּל בְּהַתְלַהּבוֹת גְּדוּלָּה, וְהָיָה מִדְּקָדֵק מְאֹד לִכְנוֹן אֶת דְּבָרָיו. וּבִשְׁבִיל שֶׁהָאָדָם אֵינוֹ יוֹדֵעַ זֹאת יְדִיעָה בְּלִב שָׁלֵם, בְּשִׁבְלִי זֶה אֵינוֹ מִתְלַהֵב כָּל כֶּף, וְאֵינוֹ מִדְּקָדֵק כָּל כֶּף. וְכָל אֶחָד לְפִי מַעוּט שֶׁכָּלוּ וִידִיעָתוֹ, כֵּן הַתְלַהּבוֹתוֹ וְדְקָדוּקוֹ. וְהִידִיעָה הִיא מִהֵצֵר הַטוֹב שֶׁבְּלִב, וְהַסְתֵּרֶת הִידִיעָה הִיא מִהֵצֵר הָרַע שֶׁבְּלִב. הֵן הֵן אֲפִיקוּרְסוֹת וְקִשְׁיוֹת, שֶׁהֵצֵר הָרַע מְקַשֶּׁה אֶת לְבוֹ לִפְלִי בְּרָעָה (מְשַׁלִּי כ"ח), וְכו', עֵיין שֵׁם.

האט זיי אריינגעווארפן אין קשיות. "הִינֵנוּ הַקְּשִׁיּוֹת שֶׁבְּלִבּוֹ, שֶׁהֵם הַמְּנִיעָה הַגְּדוֹלָה מִבָּלָם".

וואס איז די עצה דערצו? דארף מען שרייען - "וַאֲזֵי צָרִיךְ לְצַעֲקַ לְאָבִיו שֶׁבַּשְּׁמַיִם בְּקוֹל חֹזֶק מֵעַמְּקֵי הַלֵּב".

א מענטש שעמט זיך גאר; עס איז אריינגעקומען איינער דא, ער איז געווען ביי מיר, ער האט געהאט עפעס קשיות אין אמונה, האט ער זיך געשעמט, ער שעמט זיך גאר צו דערציילן א צווייטן אז ער האט קשיות אין אמונה - דארף ער נאר שרייען צום אויבערשטן מעומק הלב' - 'געוואלד, די אמונה איז ביי אים נישט גאנץ, ער האט ספיקות' - נאר שרייען צום אויבערשטן אליין! ער דארף שרייען 'לאביו שבשמים בקול חזק מעומק הלב'!

זאגט דער רבי: "וַאֲזֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ שׁוֹמֵעַ קוֹלוֹ וּפּוֹנֶה לְצַעֲקָתוֹ", און דער רבי זאגט, פון דעם שרייען אליין - "וַיִּכּוֹל לְהֵיוֹת שְׁמֵיָהּ בְּעֶצְמוֹ יֵפֶל וַיִּתְבַּטֵּל לְגַמְרֵי כָּל הַקְּשִׁיּוֹת וְהַמְּנִיעוֹת הַנִּלְ"ה".

^ד עיין שיחות הר"ן רכ"ב: שְׁמַעְתִּי בְּשִׁמוֹ שֶׁדָּבַר עִם אִישׁ אֶחָד שֶׁהָיָה לוֹ בְּלִבּוֹ אִמּוּנָה. וְחֹזֶק אוֹתוֹ רָבְנוּ זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָּהּ. וְאָמַר לוֹ שְׂאִיתָא שְׂכָל הַתְּהוּוֹת מַעֲשֵׂה בְּרָאשִׁית הָיָה רַק בְּשִׁבִּיל מַה שֶּׁצָּפָה הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ שִׁיְהִיו אֲנָשִׁים שִׁיְהִיָּה לָהֶם יְסוּרִים בְּעֵינֵי הָאִמּוּנָה הַקְּדוּשָׁה מִחֲמַת הַבְּלִבּוֹלִים וְהַכְּפִירוֹת הָעוֹלִים עַל מַחֲשַׁבְתָּם וְחֲמִנָא לְצֵלָן, וְהֵם יִתְגַּבְּרוּ כְּנֶגֶד אֱלֹהֵי הַמַּחֲשָׁבוֹת וַיִּתְחַזְּקוּ בְּאִמּוּנָה. וְרַק בְּשִׁבִּיל זֶה בְּרָא הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ אֶת כָּל מַעֲשֵׂה בְּרָאשִׁית. וְעַל יְדֵי דְבּוּרִים אֱלֹהֵי נִתְחַזֵּק זֶה הָאִישׁ מְאֹד תָּמִיד בְּכָל עֵת שֶׁבָּאוּ עָלָיו בְּלִבּוֹלִים הַנִּלְ"ה. וְכֵן מִבְּאֵר בְּדַבְּרֵי רַבְּנוּ, זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָּהּ כִּמְהָ פְּעָמִים שֶׁעָקַר הַבְּרִיאָה הָיָה בְּזָכוֹת הָאִמּוּנָה כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תהלים לג, ד): 'וְכָל מַעֲשָׂהוּ בְּאִמּוּנָה'.

^ה עיין שיחות הר"ן, אות קמ"ו: שִׁיָּהּ לְהַתּוֹרָה קְשִׁיָּא רַאשֵׁי-תִּבּוֹת "ש'מַע י'הוָה ק'וֹלִי א'קְרָא" (תהלים כד-ז) בְּלִקּוּטֵי תַנְיִנָא סִימֵן מ'ו קִדְּם תִּבְּת וְעַל-כָּל-פָּנִים הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ שׁוֹמֵעַ קוֹלוֹ שְׁזָה יְשׁוּעָתוֹ. שְׁנִרְאָה לִי שְׁחָסַר שָׁם, וְהָעֵקֶר כִּי הִצְעָקָה בְּלִבּוֹ בְּעֶצְמָהּ הוּא בְּחִינַת אִמּוּנָה, כִּי אִף-עַל-פִּי שְׂבָאִים עָלָיו כְּפִירוֹת גְּדוֹלוֹת וְקְשִׁיּוֹת עִם כָּל זֶה מֵאַחֵר שֶׁצּוֹעֵק עַל-כָּל-פָּנִים בְּלִבּוֹ בּוֹדָאֵי עֲדִין יֵשׁ בּוֹ נִיצוּץ וְנִקְדָּה מִהָאִמּוּנָה

"וְעַל כָּל פָּנִים הָשֵׁם יִתְבָּרַךְ שׁוֹמֵעַ קוֹלוֹ, שְׁוֶה יְשׁוּעָתוֹ". עס איז א געוואלדיגע התחזקות דאס, אפילו א מענטש ווערט נאכנישט געהאלפן, אבער דאס וואס ער שרייט - דאס איז שוין זיין ישועה, 'דער אויבערשטער הערט דאך צו מיין קול'!

נישט מודיע געווען זיין באפרייאונג

מאקער' נחמן טולטשינער האט געהאט א זון וואס ער האט זיך געדארפט שטעלן דארטן צום פריזיוו (- קריאה לעבודת הצבא), האט ער אים אנגעזאגט: "אז דו וועסט ווערן באפרייט זאלסטו מיר נישט געבן קיין דעפעשי!" (- טעלעגראם. האט ער אים געפרעגט:) "פארוואס טאטע?" (השיב:) "איך וועל נאך בעטן!" (שאל שוב:) "אז איך וועל שוין זיין פריי וואס וועסטו דען דארפן בעטן?" (השיב:) "וועט מען נעמען די תפילה אויף עפעס אנדערש - די תפילה ווערט נישט פארפאלן!"

אז איך וועל בעטן דו זאלסט ווערן באפרייט - און דו ביסט שוין פריי - אט די תפילה ווערט אויך נישט פארפאלן!

הקדושה, כי אם חס ושלום, לא היה בו עוד שום נקדה מהאמונה כלל לא היה צועק כלל. נמצא שהצעה בעצמה הוא בחינת אמונה והבן זה. וגם עלידי הצעה זוכין לאמונה הינו שהצעה בעצמה הוא בחינת אמונה פנזכר לעיל רק שהאמונה הוא בקטנות גדול. ועלידי הצעה בעצמה יכול לזכות לאמונה הינו להעלות ולגדל את האמונה עד שישתלקו הקשיות ממנו. ואפלו אם אינו זוכה לזה עדן אף-על-פי-כן הצעה בעצמה טוב מאד וכןזכר לעיל.

¹ עיין ליקוטי הלכות הל' ראש חודש ה"ו, אות י"א: "על פי רב יפעל בבקשתו הרבה, כי ה' יתברך שומע תפלת כל פה וכמו שכתוב, "קרוב ה' לכל קראיו וכו'". ואפלו אם לפעמים, חס ושלום, לא יתקבל תפלתו, כי זמנין דשמע זמנין דלא שמע, על כל פנים הרויח שקרב עצמו לה' יתברך על ידי זה, כי אין שום דבר שיקרב וידבק את האדם לה' יתברך כמו התפלה, שהיא עקר התחברות ודבקות של ישראל לה' יתברך (כמו שמבאר בלקוטי תנינא סימן פד דע שעקר התחברות וכו')."

יעדעם ווארט - 'דאס איז מיין ישועה' - אז דער אויבערשטער הערט! איי איך ווער נאכנישט געהאלפן? דאס איז א באזונדערע זאך, אבער דאס איז שוין "ישועתו", אז דער אויבערשטער הערט צו מיין קול.

דער רבי רעדט דא, אפילו ער ווערט נאך נישט געהאלפן, על כל פנים, השי"ת הערט דאך מיין קול - דאס איז מיין ישועה! איי פארוואס ווער איך נאכנישט געהאלפן? דאס איז עפעס אנדערש! אפשר נעמט מען די תפילות אויף אן אנדערע זאך - א זאך וואס איז גאר נאך נויטיגער און מער פון וואס דו בעטסט¹.

¹ עיין בליקוטי הלכות ה' מנחה ה"ב, אות א': "אף על פי שגם תפלת הצדיק שהיא זכה לגמרי. לפעמים אין נעשה בקשתו כמו שאיתא בזהר הקדוש זמנין דשמע וזמנין דלא שמע אף על פי כן תפלת הצדיק עושה רשם בודאי ומקבלת לרצון בודאי. רק שאף על פי כן אין ה' יתברך עושה בקשתו. ובאמת אין אנו מבינים דרכי ה'".

² עיין בליקוטי הלכות ה' סימני בהמה וחיה טהורה ה"ד, אות מ"ט: "ועל כן כל אדם איך שהוא, יהיה איך שיהיה, הוא מחיב לעשות את שלו כל ימי חייו. ואם אף על פי כן אינו זוכה, חס ושלום, לקדשה וטהרה וכו', אף על פי כן הטוב אינו נאבד כלל, כי לית רעותא טבא דאתאביד, כי מי יודע מה נעשה מהטוב שלו, אולי ה' יתברך השתמש בו לצורך גבה ועליון יותר ויותר מהענין שהוא היה רוצה". עיין גם ליקוטי הלכות ה' תפילין ה"ה, אות מ"ג: "ותבין היטב כמה יקר דברי התבודדות ששופכין שיחתו לפני השם יתברך ואף על פי שזה כמה שמתפלל ומתבודד ונדמה לו שעדין לא פעל כלל, אף על פי כן כל דבור ודבור אינו נאבד רק כלם מנויים וספורים וגנוזים באוצרותיו וגם כי אי אפשר להאדם לידע כלל בזה הגוף אם פעל בעבודת ה' אם לאו". ובליקוטי הלכות ה' נחלות ה"ד, אות י': "וכמו שהוא בכלל ישראל כן הוא בפרטיות אצל כל אחד ואחד שכל מי שנכנס בעבודת ה' קצת וכבר עסק מעט או הרבה בהתבודדות ותפלות ותחנונות ובקשות שייזכה שה' יתברך ישים פניו אליו ויקרבהו לעבודתו ויגאלהו מתאותיו ומדותיו הרעים והוא רוצה שעדין לא נענה כי הוא עדין רחוק ממנו יתברך מאד ועל ידי זה יכול לסעות חס ושלום, שכל תפלותיו ושיחותיו היו לריק חס ושלום. אבל באמת אינו כן, כי אין שום דבור נאבד כלל, רק כל תפלה ושיחה עושה רשם גדול והצדיקים אמתיים מלקטים כל אלו התפלות והשיחות ובונים מהם בנינים נפלאים בחינת משכן וצריה כל אחד להתחזק הרבה בתפלה ושיחה תמיד יהיה איך שיהיה עד אשר על ידי רבוי התפלות יהיה נשלם הבנין של הצדיקים העוסקים בזה ללקט ולחבר ולהעלות אלו התפלות ואז יכמרו רחמיו יתברך וישוב אליו וירחמהו". גם עיין בליקוטי הלכות ה' ברכת השחר ה"ה, אות ס"ה.

"וְזֶה אוֹתֵיּוֹת 'קִשְׁיָא' רַאשֵׁי תְבוֹת: 'שְׁמַע ה' קוֹלִי אֶקְרָא'"; או עס איז קשה קשיות אין אמונה, דארף מען נאר שרייען, "שְׁצַדִּיק רַק לְקָרוֹת לָהּ, בְּשִׁמְתִּיגָר עָלֶיו הַקִּשְׁיָא וְהַכְפִּירָה בִּנְל".

"אין שום חומה כלל"

"וּמַעֲיִן זֶה מַה שְׁמִסְפָּרִים בְּשֵׁם הַפֶּעַל שֵׁם טוֹב, וְכִר צַדִּיק וְקָדוֹשׁ לְבָרָכָה, מִשְׁלֵי, שְׁמִלְךְ אַחֵר הַנִּיח אוֹצֵר גָּדוֹל בְּמָקוֹם אַחֵר, וְסִבָּב בְּאַחֲיוֹת עֵינִים כְּמַה וְכְמַה חוֹמוֹת סָבִיב הָאוֹצֵר" - ארום און ארום האט זיך געדאכט אז עס איז דא חומות, "וּבְשִׁבְאוֹ בְּנֵי אָדָם לֵאלֹלוֹ הַחוֹמוֹת, נִדְמָה לָהֶם שְׁהֵם חוֹמוֹת מִמֶּשׁ וְקִשָּׁה לְשִׁפְרָם", ווי קענען זיי צוגיין צום מלך אז עס איז דא אזוי פיל מויערן? וְקִצְתָּם חֲזָרוּ

^ט תהלים כז.

' עיין דגל מחנה אפרים פרשת וילך ד"ה 'ואנכי': 'ואנכי הסתר אסתיר את פני'. והוא לכאורה תמיהה גדולה איך אפשר שהקב"ה יסתיר פניו מישראל חלילה? ואיך יהיה להם חיות ותקומה כי זה כל חיותם של ישראל עם קרובו שנקראים בנים למקום? (שבת ל"א.) אך דהנה המשל הוא למלך שעשה כמה מחיצות באחיות עינים לפני היכלו שלא יוכלו ליכנס אליו ונסתתר שם ועשה חומות ואש ונהרות באחיות עינים הכל לפני בניו והנה מי שהיה חכם נתן לב לדבר איך אפשר שאביו הרחמן לא יתרצה להראות פניו לבניו ידידיו אין זה כי אם אחיות עינים והאב רוצה לנסות אם ישתדל הבן לבא אליו ובאמת אין שום הסתרה והנה מיד כשמסר לנפשו לילך בנהר נסתר אחיות עינים ועבר בו וכן בכל המחיצות עד שבא להיכל המלך ויש טפש שירא להתחיל לעבור המחיצות ויש שעובר המים וחוזר מפני החומות ומפני האש והנמשל ידוע והנה מי שמוסר נפשו ועובר בכל המחיצות ודוחק עצמו עד שבא אל המלך אז יבא למעלה יותר גדולה מקודם, וזהו (בראשית מ"ו, ד') אנכי ארד עמך היינו כשתתן לב ותבין שאפילו בירידה יש גם כן אנכי היינו ההסתרה שנסתתר עצמי ממך היא גם כן לטובתך אז ואנכי אעלך גם עלה היינו שתזכה למעלה יתירה וזהו גם עלה והבן, וזהו ה' ההולך עמך תמיד הן בירידה והן בעליה אז לא ירפך ולא יעזבך ותרגומו לא ישבקינך ולא ירחקינך היינו אפילו כשנסתתר לפעמים מכל מקום לא להרחיק ממך הוא כנ"ל, והוא שמרמז כאן ואנכי הסתר היינו כשתתן לב להבין שאנכי הוא בהסתרה אז אסתיר על דרך (מגילה י"ג.) הדסה היא אסתיר והדס מספר חיים עם הכולל והיינו שאז תוכל לאור באור פני מלך חיים וזהו אסתיר את פני. עיין גם שם בהפטורת תבא ד"ה 'קומי' שמביאו בשם מאא"ז הבעש"ט זלה"ה. גם מובא משל זה הרבה בספרי בעל "התולדות" בשם הבעש"ט.

תִּכְבֶּה", זיי זענען באלד אוועקגעגאנגען, זיי זענען אפילו נישט צוגעגאנגען צו ברעכן איין מויער אויך נישט.

"וְקִצְתֶּם שְׂבָרוֹ חוֹמָה אַחַת וּבָאוּ אֶל הַשְּׂנִיָּה וְלֹא יָבִלּוּ לְשִׁבְרָהּ, וְקִצְתֶּם שְׂבָרוֹ יוֹתֵר וְלֹא יָבִלּוּ לְשִׁבְרֵי הַנִּשְׁאָרִים"; פארוואס? ווייל זיי האבן געמיינט אז עס איז אזעלכע מיני מויערן העכער פון מיינע כוחות.

"עַד שֶׁבָּא הַבֶּן מֶלֶךְ, אָמַר: אֲנִי יוֹדֵעַ, שֶׁכָּל הַחוֹמוֹת הֵם רַק פְּאִחִיּוֹת עֵינַיִם", ווארום דער אויבערשטער, דער מלך, וועט נישט מאכן אזעלכע חומות אז מען זאל נישט קענען צוטרעטן צום מלך - עס קען נישט זיין אין דער וועלט, עס דאכט זיך נאר אז עס איז מויערן, "וּבִאֲמַת אֵין שׁוּם חוֹמָה כָּלֵל, וְהָלַךְ לְבִטָּח עַד שֶׁעָבַר עַל בָּלֵם".

(ר' משה בינענשמאק: די ערשטע וואס האבן צעבראכן איין חומה האבן דאך געדארפט זעהן אז עס איז נישט קיין חומות ממש!?) אז א מענטש טוהט עפעס א זאך, ער גיט איין טראַט, דאכט זיך אים אז דער אנדערע טראַט וועט ער נישט קענען טוהן - אזוי דאכט זיך אים".

דאס וואס דער בעל דבר ווארפט אראפ א מענטשן, דאס איז דאך אן אייביגע מלחמה; ווי קען איך מלחמה האלטן אויף אייביג? מילא אז די מלחמה זאל זיין אויף איין שעה, אבער עס איז דאך א מלחמה אויף אלע יארן - 'קען איך דען זיין א לוחם אלע יארן?' אבער דער אמת איז גאר, די מלחמות אלע יארן איז נאר וועדליג דיינע

^{יא} עיין עלים לתרופה מכתב מיום ה' ואתחנן שנת ת"ר: כי עֲדִין אָנוּ צְרִיכִין יְשׁוּעוֹת רַבּוֹת וְחֻסְדִּים גְּדוֹלִים וְנִפְלָאִים כָּל אֶחָד וְאֶחָד בְּכֻלָּיוֹת וּבִפְרִטִיוֹת. כִּי עֲדִין הֵצֵד הַשְּׁנִי הַנִּקְרָא בְּלִשׁוֹן קְבֻלָּה סִטְרָא אַחֲרָא אוֹרְבִּי וְחוֹתֵר בְּכֻלָּיוֹת וּבִפְרִטִיוֹת עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד וְעוֹשֶׂה אֶת שְׁלוֹ בְּכָל מָה שֶׁאֲפָשָׁר לוֹ לְאַרְבֵּי וּלְחַתֵּר וּלְתַפֵּס בְּרִשְׁתּוֹ חֵס וְשְׁלוֹם עַד אֲשֶׁר בְּכָל פֶּעַם נִדְמָה שְׂאֵי אֲפָשָׁר לְשִׁבּוֹר הַסְּתוֹת וּמִנִּיעוֹת וּבִלְבוּלִים וְתַאֲוֹת וְסִכְסוּכִים וְעִמּוּבִים וְטִרְדּוֹת וְכו' וְכו' פֶּאֱלֶה. וְכִמוֹ שֶׁפִּרְשׁ עַל פִּשְׁטוֹהוּ וְלֹא עִיל לְתַרְעָא וְכו' וְכו', וּבִמְקוֹמוֹת אַחֲרִים. וְשֵׁם בִּמְכַתֵּב מִיּוֹם ה' תִּצְאָתָא תר"ב: וְזֶה כָּל עֲנִינֵי הַתְּלָאוֹת וְהַמְּצוּקוֹת וְהַבְּלִבוּלִים וְהַמְּנִיעוֹת וְכו' וְכו' הָעוֹבְרִין עַל כָּל הָאָדָם וְנִדְמָה לוֹ בְּכָל יוֹם וּבְכָל עֵת, שְׁעֵת כְּזֶה לֹא עָבַר עָלָיו, וְלִפְעָמִים הוּא אֲמַת קִצְתָּ אָבֵל אֵין לוֹ דַּעַת לְהִבִּין שֶׁהַחֻסְדִּים הַמְּתַחַדְשִׁים עִתָּהּ הֵם מְרַבִּים יוֹתֵר, כִּי לֹלֵא ה' עֲזָרָתָה לִי וְכו', אִם אֲמַרְתִּי מָטָה רִגְלִי חֲסָדָהּ ה' יִסְעֲדֵנִי.

כוחות, און דו האסט די כוחות ביי זיך, נויץ אויס דיינע כוחות וועסטו אלע יארן כובש זיין! דו וועסט אלע יארן כובש זיין! מען גיט דיר נישט קיין מלחמות שווערער ווי דיינע כוחות.

(אחד הנוכחים: עס איז דא דא דריי כיתות, איינער איז באלד אוועק -) יא יא, איינער האט אנגעהויבן, און איינער אביסל מערער - אלע מניעות וואס מען זעהט איז נאר 'אחיזת עינים'.

”אַנְסָה אַת עֲצָמִי”

דעם רבי'נס טאכטער אדל'ע האט זיך גע'חלומ'ט א חלום - אונזערע לייט ווייסן דעם חלום, מעג מען דאך דאס דערציילן, זי פלעגט דערציילן רבי נתן'ען אירע חלומות - רבי נתן האט זייער געהאלטן פון אירע חלומות. האט זי דערציילט רבי נתן'ען א חלום²: אין ברסלב איז געווען דארטן דעם רבי'נס בית מדרש, איז געווען אז מען איז געשטאנען אין ברסלב ביים רבי'נס בית מדרש - א גרויסער עולם איז געשטאנען פארן בית מדרש, און זיי האבן גערעדט אויף רבי'ן - 'דער רבי דארף אנקומען אבער מיר וועלן אים נישט אריינלאזן אינעווייניג אין בית מדרש' - אזוי האבן זיי גערעדט.

אזוי (אינמיטן) איז דער רבי געגעבן א קום אָן, און דער רבי איז צוגעגאנגען, איז דער ערשטער וואס האט געהאלטן אז ער וועט נישט אריינלאזן, אוועקגעגאנגען, ער האט אים געלאזט. האט דער אנדערער געזאגט, 'אבער איך וועל אים נישט לאזן'. אז דער רבי איז געקומען צום אנדערן - איז דער אנדערער אויך אוועקגעגאנגען. האט דער דריטער געזאגט, 'איך וועל אים נישט לאזן' - און אזוי

² הובא בשיש"ק (חדש) ח"א, רפ"ז.

יעדער איינער, ביז דער רבי איז אריינגעקומען אין בית מדרש אריין - אזוי האט זי דערציילט דעם חלום.

האט זיך אנגערופן רבי נתן: "אזוי גייט דעם רבי'נס זאך: זעהן ביז די ענדע - זעהט מען נישט; נאר דעם טראָט וואס איך דארף טוהן - דעם טראָט טוה איך!" און אזוי דאכט זיך מיר ווייטער אז איך וועל נישט קענען (וכו' כנ"ל) - אזוי גייט עס. אז איך דארף געבן דעם טראָט - גייט ער אוועק, מען לאזט מיר טוהן דעם טראָט.

זאגט איינער, וויבאלד איך וועל דעם אנדערן טראָט נישט קענען טוהן - פארוואס דארף איך האבן דעם ערשטן טראָט? ניין, קוק נישט אויף שפעטער! אז דו וועסט וועלן קוקן ביזן סוף, וועסטו קיינמאל נישט אריינגיין דארטן. אז מען דארף טוהן א טראָט - גיב דעם טראָט, שפעטער אז איך וועל דארפן טוהן דעם אנדערן טראָט (וועל איך דעמאלט זעהן ווייטער) - אזוי גייט עס".

דאס הייסט, עס איז נאר באחזית עינים, איך זעה פאר זיך אזוי פיל מויערן - ווי קען איך אריינגיין? ניין, אז איך האלט איצטער ביי דעם ערשטן מויער - דעם ערשטן מויער וועסטו ברעכן, און אז דער אנדערער איז ווייטער שטארק - אז דו וועסט קומען צום אנדערן וועסטו דעם אנדערן אויך קענען ברעכן! - און אזוי ווערט מען אן אלטער איד, און אלע יארן האט ער דאס אייגענע. דאס הייסט 'אחזית עינים', אז עס דאכט זיך אים אז אזעלכע מויערן וועט ער בשום אופן נישט קענען צוברעכן.

"וּמִזֶּה יָבִין הַמִּשְׁכָּל הַנִּמְשָׁל מֵאֵלָיו עַל כָּל הַמְּנִיעוֹת וְהַהֲסָתוֹת וּפְתוּיִים, שֶׁהֵם בְּחִינַת חוֹמוֹת, שֶׁיֵּשׁ עַל אוֹצַר שֶׁל יְרֵאת שָׁמַיִם".

²¹ עיין עלים לתרופה מיום א' וישב תקצ"ד: "וַיֵּאמֶר לִי בְּאֵמַת שֶׁכֵּל מֶה שֶׁכֶּתֶבְתָּ אֵינוֹ חֲדוּשׁ אֲצָלִי כָּלֵל, כִּי כְּאֵלֶּה מִמֶּשׁ עָבַר עָלַי כְּמֶה פְּעָמִים, וְנִמְשָׁף זְמַנִּים הַרְבֵּה, שֶׁנִּדְמָה לִי שְׂאֵי אֶפְשָׁר לַחֲיוֹת יוֹם אֶחָד וְאֶפְלוּ שְׁעָה אַחַת, אֶךְ נִתְּשַׁבְּתִי אִיךָ שִׁיְהִיָּה אֲנִי אֲנֹסָה אֶת עֲצָמִי בְּכָל שְׁעָה". עיין גם בליקוטי מוהר"ן סי' ער"ב בהתורה של 'היום אם בקולו תשמעו' - היום דייקא.

דער רבי האט דאך א זאג געגעבן: "איך בין דאך א אוצר פון יראת שמים, פארוואס זוכט איר מיר נישט?"!

"שְׂבֹאֲמֵת אֵינָם כָּלֹם" - די אלע חומות וואס איז דא אויף דעם אוצר של יראת שמים - עס איז גארנישט! "וְהֶעֱקָר - לֵב חָזָק וְאַמִּיץ!" - האבן א שטארק הארץ, "וְאִזּוֹ אֵין לוֹ שׁוֹם מְנִיעָה וּבִפְרֹט הַמְּנִיעוֹת בְּנִשְׁמִיּוֹת, בְּגוֹן מַחֲמַת מָמוֹן אִזּוֹ שְׂמוֹנֶעֱ אוֹתוֹ אֲשֶׁתוֹ וּבְנָיו וְחוֹתָנָו אִזּוֹ אָבִיו וְאִמּוֹ וְכוּ', וְכִיּוֹצֵא, הֵם כָּלֶם כְּטִלִּים וּמְכַטְלִים לְמִי שְׁלָבּוֹ חָזָק וְאַמִּיץ לְהִשָּׁם יִתְבָּרֵךְ.

"וְגַם אֶפְלוֹ גְבוּרָה שֶׁל הַגְּבוּרִים"; פון וואנעם איז ער א גיבור? נישט ווייל ער האט שטארקע הענט, נאר, "הוא רק מחזק ואמץ תלבו, שיש לו לב חזק ביותר לרוץ בקשרי המלחמה, כמוכא בספרים"^{טו}.

^{יד} חיי מוהר"ן, אות רצ"ה: שְׁמַעְתִּי בְּשִׁמוֹ שֶׁאָמַר אֵלּוֹ הָיִינוּ רֹאֲיִן אוֹצֵר הָיִינוּ רָצִים בְּדַאי אֵלָיו וְהָיִינוּ חוֹפְרִים וּמַלְכָּלִים עֲצָמָנוּ בְּרֶפֶשׁ וְטִיט בְּשִׁבִּיל לַחֲתוּר אַחֲרָיו וּלְמַצָּאוֹ. וְהֵלֵא אֲנִי אוֹצֵר שֶׁל יִרְאֵת שָׁמַיִם וּמִדּוּעַ לֹא יִהְיֶה לְהוֹטִים וְרָצִים אַחֲרֵי לְקַבְּלוֹ. וְשֶׁאֵלּוֹ אוֹתוֹ אֵיךְ אֶפְשָׁר לְקַבֵּל וְהַשִּׁיב עִם הַפֶּה וְהַלֵּב צְרִיכִין לַחֲתוּר וּלְבַקֵּשׁ (מִיטָן פִּיסק און מִיטָן הָאָרֶץ) בְּפִיךְ וּבִלְבָבְךָ לַעֲשׂוֹתוֹ.

^{טו} עיין ליקוטי מוהר"ן סי' רמ"ט, ובתניינא סי' מ"ג.

פרשת משפטים

שנת תשל"ו

(מייפ מס' 136 #)

"ויש זריז ונפסד"

(לומד תורה נ"ט תנינא^ט): "אכל מי שצריך לעשות תשובה, הוא צריך דוקא להיות זריז גדול מאד מאד, למהר ולרוץ מאד, להמלט על נפשו, ואסור לו לשהות כלל לעמד ולהתישב, כי בעל תשובה אינו הולך מדרגא לדרגא כלל, ואין בינו ובין הקדשה שום בחינה הנ"ל, כי הוא צריך להתחיל מחדש, והוא צריך לרוץ ולדלג אל הקדשה, כמובא, שהפעל תשובה צריך לדלג על מה שצריך לדלג, ולקפץ אל הקדשה בזריזות גדול. ואיש כזה הוא זריז ונפסד כנ"ל.

"ובחינה שבין המצוות כנ"ל הוא כגון: 'וידבר ה' אל משה לאמר ועשית'. ובדאי יש עבודה גם באלו הדבורים, שהם קדם המצוה. כי עקר המצוה בעצמה נאמר בתורה אחר כך, אחר תבת 'ועשית', אבל באמת בודאי גם בפסוקים הנ"ל שבין מצוה למצוה, יש בהם עבודה. והוא בחינה הנ"ל מה שבין מצוה למצוה."

^ט וזל"ש מתוך ספר 'קיצור ליקוטי מוהר"ן': "יש זריז ונפסד, ויש זריז ונפסד, הינו מי שהוא צדיק מנעוריו והולך בדרך הישר מימיו, כשהוא זריז ביותר הוא מפסיד על ידי זה, כי כשהוא הולך במתינות ממצוה למצוה, יכול להשיג גם את הקדשה מה שהיא בין מצוה למצוה. אבל כשהוא רץ בזריזות אל המצוה, הוא עובר ומדלג על ההשגה של הקדשה הנ"ל (עין פנים), אבל מי שהוא צריך לעשות תשובה, הוא צריך דוקא להיות זריז גדול מאד מאד, למהר ולרוץ מאד להמלט על נפשו, ואסור לו לשהות כלל לעמד ולהתישב, כי הוא צריך לרוץ ולדלג על מה שצריך לדלג, ולקפץ אל הקדשה בזריזות גדול, ואיש כזה הוא זריז ונפסד."

צדיקים דארפן דאך דינען דעם אויבערשטן מיט יעדעס ווארט פון דער תורה; ביי די מצוה פון ציצית איז ער מקיים 'ציצית', אבער ווי אזוי דינט ער דעם אויבערשטן מיט דעם "וידבר ה' אל משה לאמר"? וואס טוהט ער מיט די ווערטער? ווי אזוי דינט ער דעם אויבערשטן מיט די ווערטער?

עס איז דא אזא בחינה, אז אין די ווערטער איז אויך דא אן עבודה, איז אויב ער איז א צדיק מנעוריו און ער לויפט, ער איז א זריו, ווערט ער אן די עבודה וואס עס איז דא אין די ווערטער, ווייל ביז ער קומט דערצו - איז ער שוין ביי די אנדערע מצוה, אבער דער וואס ער דארף טוהן תשובה - דער דארף זיין א זריו.

די עבודה פון "וידבר ה' אל משה"

"וְעוֹד יֵשׁ כְּזֶה, וְעֵין בְּמָקוֹם אַחֵר מַעֲנִין זֶה, שְׂבָאֵמֶת יֵשׁ עֲבוּדָה גַם בְּפָסוּק וַיִּדְבֹּר וְכוּ'" - אין תורה כ"ב רעדט דער רבי דארטן דערפון.

אונזערע לייט פלעגן זאגן, מען בעט דארט ביי אהבה רבה: "לשמור ולעשות ולקיים את כל דברי תלמוד תורתך"; וואס איז דער "את כל דברי תלמוד תורתך באהבה"? "לשמור" - איז 'לא תעשה', "לעשות" - איז די 'מצוות עשה', וואס נאך איז שייך 'את כל דברי תלמוד תורתך'? פלעגט מען זאגן, דאס איז די 'דברי', אז מען זאל מקיים זיין "את כל דברי תלמוד תורתך" - מען זאל אויך מקיים זיין אפילו די דיבורים פון "וידבר ה' אל משה", אט דאס איז די 'דברי תלמוד תורתך', דאס וואס עס איז דא 'בין מצוה למצוה'.

די אמונה שלימה אין די מצוות וואס מיר האבן - אט דאס איז (די עבודה פון) "וידבר ה' אל משה לאמר". דאס הייסט, דער אויבערשטער האט געהייסן משה זאל זאגן די אידן - 'איר זאלט האבן די אמונה שלימה בשעת'ן טוהן די מצוה אז דאס האט דער אויבערשטער גערעדט צו משה'ן אז מיר זאלן טוהן די מצוה! אז מיר זענען

שוין מורגל אין דער מצוה איז מען דאך נישט מקיים דעם "וידבר ה' אל משה לאמר", מען פארגעסט גאר פון דעם".

אז דער אויבערשטער האט געזאגט "ועשו להם ציצית" - איז אין דעם "וידבר" ליגט דערינען אז מען זאל האבן די אמונה שלימה בשעת איך טוה די מצוה אז דאס איז 'וידבר ה' אל משה לאמר דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם'.

(ר' נחמן בורשטיין: ביינאכט זאגט מען אויך 'ונשמח בדברי תלמוד תורתך')! יא, די 'דברי תלמוד תורתך'.

עס איז א חילוק ווען א מענטש וואס גייט טוהן א מצוה צו ער האט דעמאלט די אמונה שלימה אז דאס וואס איך גיי איצטער טוהן האט דער אויבערשטער גערעדט צו משה'ן און משה האט דאס איבערגעגעבן. אז מען האט די אמונה שלימה, האט דאך די מצוה אן אנדער חשיבות. אז מיר האבן די מצוה, און מיר האבן אויך די אמונה, דעמאלט האבן מיר אויך (די עבודה) וואס עס איז דא צווישן דעם און דעם (- בין מצוה למצוה). אבער 'אזוי' - האט ער נאר די מצוה אליין.

(לומד תורה ס' תניינא)

¹⁷ עיין ליקוטי הלכות הל' מילה ה"ג, אות ח': נמצא, שכל הספורים שבתורה וכל הדברי תורה שסביבות המצוה, דהיינו וידבר ה' אל משה וכו', כל זאת הוא בחינת סתרי תורה ... וזהו, וידבר ה' אל משה, הינו שה' יתברך מסר כל ההנהגה למשה שהוא בחינת הצדיק האמת שבדור, כי דבר לשון מנהיג כמו דבר אחד לדור, כי עכשו אחר הבריאה ואחר מתן תורה כל ההנהגה מסורה ביד משה שהוא הצדיק האמת והוא דיקא צריך לגלות החסד הנעלם כדי לקיים העולם תמיד. עיין גם בליקוטי הלכות הל' שלוחין ה"ב, אות ב'-ג'.

נישטא קיין זמן

(לומד תורה ס"א תניינא^י): "אך דע, שעקך ה'זמן הוא רק מחמת שאין מבינים, דהינו מחמת ששכלנו קטן, כי כל מה ששכל גדול ביותר, ה'זמן נקטן ונתבטל ביותר".

פארוואס איז א מענטש זינדיג פארן אויבערשטן און ער טוהט נארישקייטן? ווייל ער טראכט אז ער האט נאך צו לעבן זיבעציג-אכציג יאר, איז דער זמן מאכט אים נאריש אזוי. וואס דער מענטש איז מער נאריש, האט ער א גרעסערע זמן, האט ער מער צייט...

"וכן למעלה מעלה ששכל שהוא גבוה עוד יותר למעלה, גם אותו ה'זמן ששכל הגבוה משכלנו אינו נחשב שם, בשכל הגבוה עוד יותר, רק ל'זמן מעט ופחות מאד. וכן למעלה מעלה עד אשר יש שכל גבוה כל כך, ששם כל ה'זמן בלוי אינו נחשב כלל, כי מחמת גדל השכל מאד, כל ה'זמן אין ואפס לגמרי, כמו שאצלנו השבועים שנה שעוברים בחלום הם רק רבע שעה באמת בנ"ל, כמו בן יש שכל למעלה משכל, עד שה'זמן נתבטל לגמרי".

דערפאר טאקע, צדיקים האבן נישט געוואלט אוועקגעבן (זייער זמן) פאר די תענוגים פון דער וועלט - 'אז עס איז גאר קיין זמן נישטא, וועל איך אוועקגעבן

^י וזל"ש מתוך ספר קיצור ליקוטי מוהר"ן: עקר ה'זמן הוא מחמת קטנות הדעת. וכל מה ששכל גדול ביותר, ה'זמן נקטן ביותר. כמו בחלום, שאז השכל נסתלק ונשאר רק כח המדמה, אז ברבע שעה יכולים לעבר כל השבועים שנה, כאשר נדמה בחלום שעובר והולך כמה וכמה זמנים בשעה מעט מאד, ואחר כך כשנתעורר מהשנה וחוזר השכל אליו, אז רואה עם השכל שכל הזמנים והשנים שעברו בחלום, היו רק שעה מעט מאד, רק שבועים שנה ממש הם שבועים שנה כפי השכל שלו, וכן באמת בשכל הגבוה למעלה משכלנו, גם מה שנוחשב אצלנו לשבועים שנה ממש, הוא גם בן רבע שעה או פחות, רק שאין אנו מבינים זאת, כמו בחלום, אם היה בא אצלו אז אחד והיה אומר לו שהשנים האלה הם רק רבע שעה, לא היה מאמין לו. וכן יש שכל גבוה כל כך עד אשר כל ה'זמן בלוי נתבטל לגמרי. ועל-כן משיח שעבר עליו מה שעבר מיום בריאת העולם, וסבל מה שסבל, אחר כל זה בסוף יאמר לו השם יתברך: "אני היום ילדתיך", וכל זה יהיה מחמת הפלגת עצם מעלת שכלו של משיח שיגדל מאד. על-כן כל ה'זמן מימות בריאת העולם יהיה אצלו אין ואפס ממש, ויהיה ממש כאלו נולד היום.

אינגאנצן דאס לעבן פאר איין רגע?! אז מען מיינט אז מען האט א גרויסער זמן, מיינט מען אז עס איז כדאי פאר די תענוגים, אבער אז עס גאר קיין זמן נישטא - פארוואס זאל איך אוועקגעבן מיינע יארן?!

דאס איז אלץ גערעדט געווארן, ווען מען וויל אים פארטוהן אויף נארישקייטן. אבער אז מען וויל פארטוהן דעם זמן אויף גוטע זאכן, איז דאך איין שעה פון תשובה אויף דער וועלט בעסער פון 'כל חיי העולם הבא'.

אויב די תענוגים איז אויף אנדערע זאכן, איז גאר קיין זמן נישטא, אבער אז מען טוהט גוטע זאכן, איז דער זמן א גרויסער זמן, איז 'גרויסע פינעף מינוט'!² עס איז א גוטע שעה! מען קען זוכה זיין!

דארף מען טאקע וויסן וואו (זאל מען וויסן) אז 'עס איז קיין זמן נישטא', און וואו מען זאלן וויסן אז 'עס איז א גרויסער זמן'; אז עס קומט תורה ותפילה, מצוות ומעשים טובים, איז יעדע מצוה טייער, איז א געוואלד, און חלילה אז עס קומט נארישקייטן - קיין זמן איז נישטא, קיין רגע איז נישטא!

(ר' משה: דער רבי האט געזאגט, 'וועגן א תענוג'ל פון א פערטל שעה' - (-) 'יא, 'מען קען אנווערן'.³ האט דער רבי אויך אנגעכאפט א 'פערטל שעה'. דא (- לפי התורה) קען מען שוין טייטשן א 'רבע שעה' - אז די וועלט איז א 'רבע שעה'. 'איבער א תענוג'ל פון א פערטל שעה זאלסטו אנווערן?!' - א רבע שעה איז די וועלט.

¹ משניות אבות פ"ד, מ"ז.

² עיין טעם זקנים קונטרס ק"י.

³ ליקוטי מוהר"ן סי' ק"ח: פעם אַחַד ספֿר מעַנִּין מעֲשֵׂה בְּנֵי אָדָם. עֵנָה וְאָמַר: הֲלֹא הָאָדָם, בְּשִׁבִּיל תַּעֲנוּג קֵטָן אַחַד שֶׁל רֵבַע שָׁעָה הוּא יָכוֹל לְאַבֵּד וּלְהַפְסִיד כָּל הָעוֹלָם הַזֶּה עִם הָעוֹלָם הַבָּא. וְאָמַר בְּלִשׁוֹן אֲשַׁכְנֶז בָּזֶה הַלְשׁוֹן: א מַעֲנִטֵּשׁ פֿון אַיִן תַּעֲנוּג'ל וועגן פֿון א פֿערטל שָׁעָה, קאן ער אָן ווערן גאר דעם עוֹלָם הַזֶּה מִיט דעם עוֹלָם הַבָּא.

איבער א פערטל שעה זאלסטו אנווערן? קרעכט'ן עס אויס!^כ

”צו מיר קומט מען מיט פערד”...

”וְכֵן אָנוּ רוֹאִים בְּמָקוֹם גַּם כֵּן, שֶׁהַפֶּעַל כָּח יָכוֹל לַעֲבֹר מְקוֹם גָּדוֹל בְּשָׁעָה מְעֻטָּה.”

דערפאר טאקע, דאס איז טאקע דער ענין פון קפיצת הדרך - צדיקים האבן געהאט קפיצת הדרך. דער רבי רעדט דא פון 'למעלה מן המקום', 'למעלה מן הזמן' - ביי זיי איז קיין מקום נישט געוועזן, איז געווען טאקע קפיצת הדרך.

ווען דער רבי איז געפארן פון זלאטיפאלע קיין ברסלב, איז ער געווען אין אומאן, האט ער געהאלטן שבת אין אומאן. אין אומאן איז געווען א שוחט א צדיק נסתר - ער איז געווען א פארבאהאלטענער צדיק, און דער רבי האט באלד דערקענט דעם שוחט. האט זיך דער רבי דערקענט צו אים, [און ער האט דעם רבי'ן אויך דערקענט] עס איז דאך געווען פאר ראש השנה - עס איז איז דאך געווען אלול, האט דער רבי אים געזאגט: "מיינ זאך איז ראש השנה!" ער זאל קומען צום רבי'ן אויף ראש השנה.

ער איז דאך געווען א שוחט, ער האט געדארפט דארטן שחט'ן ערב ראש השנה. זאגט ער, 'אז דער רבי זאל אים געבן רשות, וועט ער קענען אפ'שחט'ן די שחיטה און מיט א שם קומען צום רבי'ן אויף ראש השנה!'

^כ עיין חיי מוהר"ן תמ"א: פעם אחת אחז רבנו זכרוננו לברכה את הרב רבי שמואל אייזיק כנגד לבו ואמר לו, בשביל מעט דם כזה, הינו שבחלל הלב תאבד את העולם הזה והעולם הבא (ובלשון אשכנז איבער אביסעלי בליט זאלקסטו אן ווערין דיא וועלט אין יענע וועלט, קרעכט'ן זי אוס) ותהיה רגיל להתאנח הרבה עד שתפטור אותו ותכניע הרע שבו, ותזכה לבחינת ולבי חלל בקרבי.

האט דער רבי אים געזאגט: "צו מיר דארף מען פארן מיט פערד, נישט מיט שמות!".

דער רבי האט אים נישט געגעבן קיין רשות ער זאל פארן מיט א שם!

אז דו קענסט נישט מוותר זיין אויף די שחיטה - קום נישט.

(השואל: ער איז טאקע נישט געווען אויף ראש השנה?) ווייזט אויס, אפשר איז ער געקומען און ער האט יא מוותר געווען אויף די שחיטה, איך ווייס נישט.

דער רבי האט אים אזוי געזאגט: 'צו מיר דארף מען קומען מיט פערד, נישט מיט קיין שמות!'

פון אומאן קיין ברסלב איז הונדערט קילאמעטער. אמאליגע יארן איז נישט געווען קיין טעקס, עס האט גענומען צייט, ער האט געקענט אפ'שחט'ן די שחיטה בייטאג און מיט א שם קומען צום רבי'ן. דער רבי האט נישט געגעבן קיין הסכמה.

(השואל: וואס איז זיין נאמען געווען?) איך ווייס נישט; דאס ווייסט מען - מער ווייסט מען נישט, צו ער איז יא געווען צו ער איז נישט געווען - ווייסן מיר נישט, קען זיין אז ער איז יא געווען; אז דער רבי האט אים אזוי געזאגט, קען זיין ער איז אפשר יא געווען.

(אחד הנוכחים: מען זאגט אויף ר' מרדכי סאקאלאווער אז ער האט געוואלט קומען אמאל מיט א שם?) ווער זאגט? געהאקט אין קאפ.

(ר' נחמן בורשטיין: עמיצער האט אים געפרעגט, "ר' מרדכי'ן, מסתמא ווייסט איר דאך א שם פון קפיצת הדרך" - להשתמש בזה לנסוע על ראש השנה מפוילן]. האט ער געזאגט: "דער רבי האט געהייסן קומען מיט פערד און וועגענער" שוין, דאס איז עפעס אנדערש.

”קינדערלעך צום רבי!”

ר' אבא שוחט האט דערציילט [- בשעת ער איז געפארן איז נישט געווען קפיצת הדרך, נאר וואס דען], א גאנצע מעשה איז דא^כ, אז ער איז געקומען קיין הייסין, פון הייסין איז נאך דא א קארגע פערציג קילאמעטער קיין ברסלב, און אינדערמיט

כ" הובא בשיש"ק ח"ב קצ"ח: באַחד מהשנים ששהה רבנו בברסלב חל להיות ראש השנה ביום ב', ואנ"ש שמעיר טשערין הדרוזו לנסוע וכאו כבר לשבת לברסלב, בכדי שיאמרו את הסליחות של ערב ראש השנה עם רבנו, אולם רבי אבא שוחט לא נסע עמם מסבות שונות ולא הספיק להגיע לשבת לברסלב ושבת שבת באומאן שהיא רחוקה מברסלב כמאה קילומטר, ובמוצאי שבת קדש התחיל לרדת גשם שוטף ועז ולא ידע איך יצליח להגיע לברסלב על ראש השנה, אולם הוא הדרוז והלך לכמה בעלי עגלות ובקשם שיסיעוהו לברסלב, ולא רצה שום בעל עגלה לקחתו, והפציר בהם מאד עד שנענה לו אחד מבעלי העגלה ואמר לו: אם תתן לי שלש עשרה רובל אסיעך, והבטיח לו רבי אבא, אף על פי שהיה זה סכום גדול ואף על פי שהיה עני מרוד. שמרוב עניות לא היה לו אפילו להחליף בגדיו לכבוד שבת קדש, ותיכף אחר כך התחרט הבעל עגלה ולא רצה לנסוע, אף על פי שהבטיח לו את הסכום הנ"ל, עד שפנו אליו חבריו הבעלי עגלות ואמרו לו, אנהנו לא הסכמנו כלל לקחתו, אולם אתה שהבטחת לו מחויב אתה לקחתו, וברוב שדולם הסכים לדבריו הראשונים, ונסעו משך כל הלילה, ובבקר הספיקו להגיע רק עד טעפליק, שהוא כשלושים וחמשה קילומטר מאומאן, כי הנסיעה היתה קשה מאד מרוב הבוץ והגשם וכו' והבעל עגלה כהרגלו נתן שם אוכל ומספוא לסוסים העיפים, ואחר אכלם ושתם המשיכו בנסיעתם, ובצהריים הצליחו להגיע בקשי רב רק עד העירה הייסין, הרחוקה מברסלב כשלושים קילומטר, ובעל העגלה התעייף כבר מאד מנסיעתו ולא רצה בשום אופן להמשיך אף רבי אבא לא אמר נואש. וכשיצאו לדרך מהייסין אחר שהאכיל הבעל עגלה את הסוסים, שאג הבעל עגלה לסוסים בהלצה "ילדים לרבנו" "קינדערלאף צום רעבין" והתחילו הסוסים לדהור שלא בדרך הטבע והגיעו לברסלב בעת שכבר התפללו הקהל תפלת מנחה של ערב ראש השנה, ולא היה לו אפילו פנאי לפרוס בשלום רבנו. והנה רבי אבא בתמורת השלש עשר רובל שהבטיח לבעל העגלה, מכר את גביע הכסף אותו רצה לתת במתנה לרבנו. אחר כך בלילה בעת שישב רבנו בשלחן עם אנ"ש כמנהגו, כי היו מתאספים לשלחן רבנו, אף על פי שנהג רבנו לבלי לדבר כלל בליל ראש השנה שום דבור, פנה אל רבי אבא ואמר לו: "אבא ספר לי את הנסיעה שלך" והתירא רבי אבא לספר, כי ידע שמכר את הגביע שהביאו עמו כמתנה לרבנו בתמורת נסיעתו, אולם רבנו פנה אליו שוב, ואמר לו: "אבא אל תפחד וספר לי את נסיעתך" וספר לו רבי אבא את כל סדר נסיעתו, וספר גם זאת שהיה מכרח למכר את הגביע תמורת נסיעתו, בגמרו אמר רבנו: "להבעל דבר עבור הגביע אוציא לו עוד את השינים והעינים", "אתה אבא, בעולם הזה כבר לא כדאי, ואתה שמואל קח לך מעט מהמרק", "דעם בעל דבר איבער דעם בעכער וועל איך אים נאך ארויס נעמען די ציין מיט די אויגן; דו אבא אויף דעם עולם איז שוין נישט כדאי, און דו שמואל נא דיר אביסעל יוך", כי בנסיעתו נסע עמו בנו רבי שמואל, ותיכף לאחר ספות נפטר רבי אבא, ובנו רבי שמואל התעשר מאד, וממנו ירש רבי אבא'לה המפורסם את כל עשירותו. עיין גם באבניה ברזל בשיחות וסיפורים מרביז"ל אות ע"ז.

איז דא לארזיין, איז שוין געווען נאך א האלבן טאג און די פערד זענען געווען זייער פארמאטערט, און עס איז געווען א גרויסע בלאמע, עס איז נישט געווען קיין שום דרך הטבע אז די פערד זאלן קענען אנקומען נאך פאר יו"ט, עס איז געווען שפעט שוין.

האט ר' אבא דערציילט, ער איז ארויסגעפארן פון הייסין, האט דער בעל עגלה געגעבן א געשריי: "קינדערלעך צום רבי'ן!" - ער האט גערעדט צו די פערד, האבן אנגעהויבן די פערד צו לויפן - צו פליען, אז ער איז נאך אנגעקומען צום רבי'ן פאר מנחה. עס איז קיין שום דרך הטבע נישט געווען - נאר אין זכות פון ר' אבא'ן וואס ער האט געוואלט קומען צום רבי'ן אויף ראש השנה.

דער בעל עגלה האט געזעהן דעם צער וואס ער האט, און ר' אבא האט דאך אים אזוי פיל געלט אוועקגעגעבן - דרייצן רובל! דרייצן רובל אין יענע יארן... און ער האט אוועקגעגעבן דעם רבי'נס א בעכער, און ער האט אוועקגעגעבן טלית ותפילין^{כד} - א געוואלט איז געווען, און דא וועט ער נישט קומען צום רבי'ן!?

א בעל עגלה קען אמאל רעדן א ווארט (וואס פועל'ט) - 'קינדערלעך צום רבי'ן!' איז געווארן - די פערד זענען געפלוין, זענען זיי אנגעקומען אין צייט. איז דאס אויך געווען א מין סייעתא דשמיא, אבער עס איז איז נישט געווען קיין קפיצת הדרך.

^{כד} במקום אחר אומר רלוי"צ לר' נחמן בורשטיין ששואל: (ר' נחמן בורשטיין: די טלית ותפילין אויך! נאכדעם האבן עס אונזערע לייט אויסגעלייזט!) די טלית ותפילין ווייסט מען נישט זיכער, אבער דעם בעכער האט ער געמוזט אוועקגעבן.

על הטוב יזכרו ידידינו היקרים

שנדבכו למען הוצאת הקונטרס, הלא הם

מוהר"ר שלמה בנימין

זילביגער הי"ו

מאנסי

להגל נישואי בתו למזל טוב

הרה"ג חיים משה

רה"א שליט"א

קרית יואל

להגל אירוסיו בנו הרה"ח יוסף מנחם ני"ו למזל טוב

מוהר"ר מרדכי צייטלין הי"ו

מאנסי

להגל הכנסת בנו כמר חיים מנחם מענדל ני"ו לעותומ"צ למזל טוב

בקשו רחמים מרובים עבור האברך

אלטר נפתלי בן ציון בן מיינדל

לדפו"ש בקרוב בתושח"י

זיכרון בהיכל ה'

מרת רוחמה שרה ע"ה בת ר' יצחק הי"ו
נלב"ע י"ב שבט תשע"ט

מו"ה יעקב ב"ר שימאל הכהן ע"ה
נלב"ע י"ג אייר תשפ"א

מו"ה יצחק יעקב ב"ר מרדכי הלוי ע"ה
נלב"ע י"ד ניסן תשפ"ג

מרת פייגא רבקה בת ר' חיים צבי ע"ה
נלב"ע ז' מנחם אב תשפ"ב

תהא נשמתם צרורה בצרור החיים